Inhoudsopgave 2012-4

Voorwoord	1
Activiteiten kalender	2
Activiteiten	2
Nieuwjaarswandeling	2
Winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2013	2
Wintervogelexcursie naar de Hoeksche Waard	3
Algemene Ledenvergadering	3
Een wereld van verschil	3
Van en over de werkgroepen	4
Paddenstoelen	4
Paddenstoelen in het Grasweggebied.	4
Planten	4
Winterprogramma 2012 Plantenwerkgroep KNNV Voorne	4
Vogels	4
Winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2013	5
Zoogdieren	5
Kerkuilbraakballen pluizen	5
Muizenonderzoek met een educatief tintje	5
Excursieverslagen	6
Excursie-estafette 25 augustus 2012	6
Verslag vogelexcursie naar Westkapelle op 6 oktober 2012	10
Gemengd nieuws	12
Tien jaar Woensdagtellers	12
Paddenstoelen in het Mildenburgbos.	14
Op Stap met Hugo van der Slot.	17
De eekhoorn (Sciurus vulgaris 19 – 28 cm)	19

Inhoudsopgave “In de Branding” 2013-1

Voorwoord	1
Activiteiten kalender	2
Activiteiten kalender IVN afdeling Voorne-Putten-Rozenburg	2
Activiteiten	2
Wintervogelexcursie naar de Hoeksche Waard	2
Onderwaterfoto’s.	3
Algemene Ledenvergadering	3
Een wereld van verschil	3
Vuilruimactie Beningerslikken	3
Bestuursvergadering ter voorbereiding VV	3
Vleermuisexcursie in en rond de vesting van Brielle	4
Vroegevogelexcursie Breede Water	4
Libellenexcursies	4
Van en over de werkgroepen	5
Een opvallende houtzwam	6
Gemengd nieuws	7
Dankwoord van het Zuid-Hollands Landschap aan de KNNV afdeling Voorne	7
Cursus Vogels leren kennen.	7
De Beninger Slikken	10
Geschiedenis	10
De afsluiting van het Haringvliet	11
Natuurmonumenten	11
Het water	11
Flora en vegetatie	11
Vogels	12
Hoe zal het verder gaan?	14
Beheer van vleermuiswinterverblijven in de Duinen van Voorne	15
Inleiding	15
Atlantikwall	15
Eerste vormen van beheer	15
Beheer op basis van monitoring	16
Op Stap met Sandy van den Ban	17
De spitsmuizen (Soricidae 5 - 9 cm)	19

Inhoudsopgave “In de Branding” 2013-2

Voorwoord	1
Activiteiten kalender	2
Activiteiten kalender IVN afdeling Voorne-Putten-Rozenburg	2
Activiteiten	3
Vroegevogelexcursie Breede Water	3
Muizenonderzoek op Tiengemeten	3
Vleermuiskolonies op Voorne	3
Struinen langs de waterkant. Aanvang 19.15 uur	3
Dagvlinder en Libellenexcursie	4
Estafette excursie	4
Van en over de werkgroepen	5
Zoogdieren	5
Vogels	5
Planten	6
Vlinders	7
‘Kortebroekenweerhobby’.	7
Verslagen	9
Wintervogelexcursie Hoeksche Waard 9 februari 2013	9
Winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2013.	11
De resultaten:	12
Gemengd nieuws	13
Oproep	13
Sovon Vogelatlas	13
Leerlingen PENTA college doen stage in de natuur	13
Vuilruimen op de Beningerslikken, februari 2013	14
Kuifvlinder of toch ook de helmkruidvlinder?	16
De rupsen	16
Vindplaatsen	16
Waarnemingen 2012	17
Tot slot	17
Op stap met Peter Rooij	18
Vlinders in je tuin.	21
De bruine rat, Rattus norvegicus	23

Inhoudsopgave “In de Branding” 2013-3

Voorwoord	1
Activiteiten kalender	2
Activiteiten kalender IVN afdeling Voorne-Putten-Rozenburg	2
Activiteiten	3
Vogelexcursie naar de Oostvaardersplassen	3
Vogelexcursie naar Westkapelle	3
Euro Birdwatchday 2013	3
Lezing over vogelvriendelijke tuinen	4
Natuurfotografie in de praktijk	4
Ganzenexcursie naar Goeree en Schouwen	4
Van en over de werkgroepen	5
De plantenwerkgroep inventariseert diverse natuurgebieden.	5
Vogelwerkgroep	5
Kerkuilbraakballen pluizen	5
Muizenonderzoek	5
Lasiobolus macrotrichus op reeënkeutel	6
Verslagen	7
Verslag libellenexcursie naar Paarlo	7
De Projectgroep Torenvalken	10
Winterroofvogeltellingen op Voorne-Putten 1998-2013	12
Op stap met Ger Maatkamp	23
De lepelaar	25
De naakt- en huisjesslak, een slijmerig verhaal	28
Basis Cursus 2013 “Vogels leren kennen”	31

Inhoudsopgave “In de Branding” 2013-4

Voorwoord	1
Overlijden Jan van der Veen.	2
Activiteiten kalender	2
Activiteiten kalender IVN afdeling Voorne-Putten-Rozenburg	2
Activiteiten	3
Ganzenexcursie naar Goeree en Schouwen	3
Nieuwjaarswandeling	3
Winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2014	3
Algemene Ledenvergadering	4
Lezing Maasvlakte vondsten	4
Van en over de werkgroepen	5
Planten	5
Winterprogramma 2013-2014 Plantenwerkgroep	5
Zoogdieren	5
Braakballen pluizen	5
Vogels	5
vergaderingen van de vogelwerkgroep	5
Verslagen	6
Estafette excursie augustus 2013	6
Verslag trekvogelexcursie naar Westkapelle.	10
Interview met Philip Wolfert, projectleider Strypse Wetering voor het waterschap Hollandse Delta	12
Toelichting en aanvulling op het interview met Philip Wolfert van het waterschap Hollandse Delta.	13
Conclusie uit het rapport “feitenrelaas subsidieverlening Strypse Wetering”	14
2.7 Beheer en onderhoud	14
Op stap met Julius Röntgen	15
Mien toentje (Ede Staal)	17
De Strypse Wetering	18
De langpootmuggen (Tipulidae)	22
Muizen in de Waal in het verlengde van de Strypse Wetering	23

Inhoudsopgave “In de Branding” 2014-1

inhoudsopgave

Voorwoord	1
Activiteiten kalender	2
Activiteiten kalender IVN afdeling Voorne-Putten-Rozenburg	2
Oproep.	2
Activiteiten	3
Vogelexcursie naar De Kwade Hoek	3
Algemene Ledenvergadering	3
Vroegevogelexcursie Breede Water	3
Lezing Maasvlakte vondsten	4
Vuilruimactie Beningerslikken	4
Van en over de werkgroepen	5
Vogels	5
Kerkuilen	5
Zoogdieren	6
Braakballen pluizen	6
Planten	6
Paddenstoelen	7
Verslagen	8
Korte impressie van de Ganzenexcursie van zaterdag 21 december 2013	8
Verslag vleermuizen in winterslaap op Voorne in januari 2014	8
Nieuwjaarswandeling 5 januari 2014	11
Op stap met Henk Walbroek	12
Zoogdieren in de winter	14
Planten in de winter	16
Bevriezing	16
Groeipunten	17
Zaden	18
Voorjaar	19
Overlevingskansen	19
De goudhaan (Regulus regulus)	19

Inhoudsopgave 2014-2

Voorwoord	1
Activiteiten kalender	2
Oproep.	2
Activiteiten	3
Vroegevogelexcursie Breede Water	3
Determineren van vogels, bezoekerscentrum ZHL,Tenellaplas	3
Libellenexcursie naar de Avelingen	4
Libellenexcursie, op zoek naar de rivierrombout	4
Excursie estafette	5
Van en over de werkgroepen	5
Planten	5
Zomerprogramma plantenwerkgroep 2014	5
Vogels	6
Paddenstoelen	6
Verslagen	7
Verslag vlinderwerkgroep 2013.	7
Verslag van de winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2014.	8
Verslag 23ste vuilruimactie Beningerslikken	9
Op stap met Wim Kleijburg	11
Natuureducatie, zó belangrijk.	13
Uitgelicht	16
Veranderingen in en rond de duinen van Voorne; oorzaak, gevolg en remedie.	16
Voornes Duin	19
Beheerders	19
De kustduinen en habitattypen	19
Veranderingen en kwaliteitsverlies	20
Duingraslanden, vochtige valleien	20
Herstel Panweg en Vogelpoel	20
LIFE+ project	21
Conclusie	21
Onder de loep	23
De wilde zwaan (Cygnus cygnus)	23

inhoudsopgave 2014-3

Voorwoord 1
Activiteiten kalender 2
Activiteiten 3
Euro Birdwatchday 2014 3
Vogelexcursie naar Westkapelle 3
Ganzenexcursie. 4
Van en over de werkgroepen 4
Planten 4
Vogels 4
Zeetrektellen 5
Verslagen 6
Libellen excursie Avelingen Dordrecht op 25 mei 2014. 6
En vliegen dat ze deden ... ! 7
Verslag vroege vogelexcursie Breede Water 9
Gemengd nieuws 11
Vacature in het bestuur 11
Op stap met Hugo van der Slot 12
Zonder insecten geen leven 14
Handige en nuttige sites 15
... eigen leden ... insectenhotels ... 15
Uitgelicht - Levenscyclus en bouw van libellen 16
Hoe ziet de levenscyclus van libellen eruit? 16
Hoe zit een libel in elkaar? 17
Juffer of libel? 17
Hoe herken je een libellenlarve? 18
De larve van een libel & de larve van een juffer 18
Nachtvlinders en hoe deze te lokken 19
De vlinders 20
Juffers en libellen 23
Onder de loep - De Turkse tortel (Streptopelia decaocto) 25
Colofon 27

inhoudsopgave 2014-4

Voorwoord 1
Activiteiten kalender 2
Activiteiten 3
Lezing Zuidwestelijke Delta 3
Ganzenexcursie. 3
Nieuwjaarswandeling 3
Algemene Ledenvergadering 3
Van en over de werkgroepen 4
Planten 4
Vogels 4
Roofvogeltelling 4
Verslagen 5
Verslag van de ringdag op 6 september 2014 5
Euro Birdwatchday 6
Verslag excursie Westkapelle op 12 oktober 2014 7
Gemengd nieuws 8
De gierzwaluw. 8
Spuimonding West: de trekvogels zijn er blij mee. 9
Vliegend object naar links 12
Uitgelicht 14
Samenvatting “Ringverslag Parnassiavlak Voornes Duin periode 2009 t/m 2013” 14
1. Inleiding 14
2. De ringgroep Voorne 14
3. Gegevensverwerking 15
4. Resultaten 16
2011, 2012, 2013 16
Tabel 8 Overzicht van de vangsten Parnassiavlak jaren 2009 t/m 2013 18
Winterkoning (25, 41, 18) 19
Zanglijster (3, 18, 0) 19
Zwartkop (89, 60, 25) 19
Grasmus (4, 0, 3) 19
Cetti’s zanger (3, 2, 2) 19
Fitis (17, 10, 13) 19
Tjiftjaf (75, 41, 69) 19
Vuurgoudhaan (0, 2, 2) 20
Staartmees (12, 26, 4) 20
Goudvink (54, 41, 22) 20
Sperwer (0, 0, 1) 20
Bosuil (0, 0, 1) 21
IJsvogel (2, 1, 0) 21
Grote bonte specht (0, 1, 2) 21
Witte kwikstaart (0, 0, 1) 21
Nachtegaal (1, 0, 1) 21
Gekraagde roodstaart (0, 1, 0) 21
Fluiter (1, 0, 0) 21
Keep (0, 1, 0) 22
Geringde brandganzen op de Zuid-Hollandse eilanden 24
Colofon 29

inhoudsopgave 2015-1

Voorwoord	1
Activiteiten kalender KNNV	2
Activiteiten kalender IVN	2
Activiteiten	3
Algemene Ledenvergadering	3
Vuilruimactie Beningerslikken	3
Lezing Tweede Maasvlakte.	3
Aanspoelsels zoeken langs de eb- en vloedlijn	4
Vleermuizen kijken	4
Vroege vogelexcursie Breede Water	4
Juffers en Libellenexcursie	5
Van en over de werkgroepen	5
Verslag ganzenexcursie op 13 december 2014	6
Excursie-estafette 23 augustus 2014	8
Verslag excursie Spuimonding West d.d. 1 november 2014	11
Resultaten vlindermonitoring 2014 in gebieden op Voorne en Rozenburg.	12
Gemengd nieuws	14
De ontdekking van de rosse vleermuis op het Landgoed Mildenburg	14
Zo maar een paartje meerkoeten (Fulica atra) op het landgoed Strypemonde	15
Bevernieuws	17
Landgoederen en buitenplaatsen op Voorne	18
Op stap met Theo Briggeman	21
Stinzentuin Mildenburg	23
Reeën in onze leefomgeving	25
Het Monster van Voorne!!!	27
Colofon:	32

Inhoudsopgave 2015-2

Voorwoord	1
Activiteiten kalender	2
IVN afdeling Voorne-Putten- Rozenburg	2
Activiteiten	3
Vroege vogelexcursie Breede Water	3
Juffers en Libellenexcursie	3
Excursie estafette	4
Van en over de werkgroepen	4
Planten	4
Vogels	6
Verslagen	6
Verslag 24ste vuilruimactie Beningerslikken en Spuimond West	6
Op stap met Dick van der Laan	8
Veranderingen in de Duinen van Oostvoorne	10
900 jaar oud; oud of jong?	10
Konijnen in de wildernis	11
Ontginning vanaf 1725	11
Grootschalige ontwikkelingen vanaf 1902	11
Nieuwe duinvorming	12
Reactie op alle ontwikkelingen	12
Cultureel erfgoed	13
Nawoord	13
Op de Kleistee in Ouddorp	14
Natuur op de wc: Het zilvervisje (Lepisma saccharina)	18

Inhoudsopgave 2015-3

Voorwoord	1
Activiteiten kalender KNNV afd. Voorne	2
Activiteiten kalender IVN afdeling Voorne-Putten- Rozenburg	2
Activiteiten	3
Excursie estafette	3
Vogelexcursie naar Westkapelle	3
Ganzenexcursie.	3
Van en over de werkgroepen	4
Planten	4
Vogels	5
Zoogdieren	5
Verslagen	6
Verslag vroege vogelexcursie Breede Water	6
Verslag winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2015	8
Gemengd nieuws	10
KNNV en natuurbescherming	10
Cursussen, een vruchtbare samenwerking tussen KNNV en IVN.	12
Op stap met Walter Langendoen en Joanna Smolarz	13
Broedvogelinventarisaties van de Brielse Gatdam	15
Meeuwen op de Maasvlakte	17
Goed nieuws over de noordse woelmuis op Voorne	20
De herinnering aan De Beer is nog springlevend….!	21
De grote zilverreiger in Suriname en Nederland	27
Colofon	32

inhoudsopgave 2015-4

Voorwoord	1
Activiteiten kalender	2
Activiteiten	3
Lezing “Zoogdieren in de Noordzee” door Leon Langhout.	3
Ganzenexcursie.	3
Planten	3
Vogels	3
Zoogdieren	6
Verslag van de ringdag op 13 september 2015.	6
Verslag van de vogelexcursie naar Westkapelle op 10 oktober	8
Excursieverslag havenbedrijf	9
Verslag Excursie-estafette 22 augustus 2015	10
Verslag Nacht van de Nacht 2015	15
Gemengd nieuws	16
De ontdekking van de rosse vleermuis op het Landgoed Mildenburg	16
Vleermuisvriendelijk bouwen	17
Meten is weten ... jaarlijkse reeëntelling op Goeree-Overflakkee	22
De Bever, tijd voor bevermanagement???	25
Zwarte specht Dryocopus martinus 46cm 300g	27

Inhoudsopgave 2016-1

Voorwoord	1
Activiteiten kalender KNNV afdeling Voorne	2
Activiteiten kalender IVN afdeling Voorne-Putten- Rozenburg	3
De Woensdagtellers	3
Zeetrektellen	3
Plantenwerkgroep	3
Algemene Ledenvergadering	3
IJsvogellezing Voorne-Putten	4
Vuilruimactie Beningerslikken	4
Vogelgeluiden trainen met Hans op den Dries	4
Excursie naar de Vogelplas Starrevaart	4
Kerkuilen door Adrie van der Heiden	5
Vroege vogelexcursie Breede Water.	5
Planten	6
Vogels	6
Zoogdieren	6
Verslagen	7
Vaartocht op zee met de Vogelwerkgroep Goeree Overflakkee	7
Onze dagvlinders in het afgelopen kalenderjaar	9
Verslag van de ganzenexcursie op 19 december	10
Gemengd nieuws	12
Ontwikkeling van de muizenstand op Goeree-Overflakkee	12
Oproep tot het melden van waarnemingen van de boomklever	15
Strandmonitoring	17
Weekdieren	19
Schorpioentjes?	24
Op stap met Jaap van der Hiele	27
Zeetrek tellen	30
Colofon	35

Inhoudsopgave 2016-2

Voorwoord 1
Activiteiten kalender KNNV afdeling Voorne 2
Activiteiten kalender IVN afdeling Voorne-Putten- Rozenburg 4
De Woensdagtellers 4
Zeetrektellen 4
Vroege vogelexcursie Breede-Water. 4
Vogelexcursie naar de Groene Jonker 5
Wandelexcursie Spuimond-West 5
Over de bloemetjes en de bijtjes 5
Vogelexcursie Zuid-Hollandse eilanden 6
Vogelexcursie naar de woudapen bij de Zevenhuizerplas 6
Lieveheersbeestjes telexcursie. 7
Plantenexcursie kilometerhok strepen langs de Bernisse te zuiden van Simonshaven 7
Libellenexcursie naar de “Dordtsche Avelingen” 7
Excursie naar de natuurgebieden de Brand en de Loonse en Drunense Duinen. 8
Excursie-estafette, zaterdag 20 augustus 2016. 8
Planten 9
Vogels 9
Verslag 23ste vuilruimactie Beningerslikken 10
Uilen op Voorne -Putten 11
Winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2016 13
Verslag wintertelling vleermuizen op de Kop van Voorne 15
Gemengd nieuws 17
Vlinderreizen 17
Waarom ik zo graag naar Lesbos ga! 21
Cursus wilde planten leren kennen voor beginners 23
Extremadura 24
Op stap met de woensdagtellers 27
Zaden op reis 29
Het waterhoentje (en een beetje meerkoet) Gallinula chloropus 33 cm 32
Colofon 36

Inhoudsopgave 2016-3

Voorwoord	1
Activiteiten kalender KNNV afdeling Voorne en IVN	2
De Woensdagtellers	3
Zeetrektellen	3
Cursus paddenstoelen voor beginners	3
Fotografiewandelingen Quackjeswater	4
Paddenstoelenexcursie in het Mildenburgbos	4
Trekvogelexcursie naar de Vulkaan	5
Vogelexcursie naar Westkapelle	6
Planten	6
Vogels	6
Paddenstoelen	7
Verslag vroege vogelexcursie Breede Water	8
Verslag vogelexcursie naar De Groene Jonker	11
Verslag 23ste vuilruimactie Beningerslikken	12
Verslag tel-excursie lieveheersbeestjes	14
Excursie De Brand en de Loonse en Drunense Duinen d.d.30 juli 2016	15
Gemengd nieuws	17
Noordse stormvogels als graadmeter voor zwerfvuil in zee	17
door Erik van der Spek, boswachter Staatsbosbeheer	17
Vogels voeren?	20
Voeding, landbouw en natuur	20
Wildplukken	24
Eten en gegeten worden: de bruinvis	26
Herstel zeezoogdierenpopulatie	26
Jonge bruinvissen zijn te klein	27
Hoe overleven zoogdieren de winter?	28
Het ree (Capreolus capreolus)	31

Inhoudsopgave 2016-4

Activiteitenkalender KNNV afdeling Voorne	2
Activiteiten	3
De Woensdagtellers	3
Zeetrektellen	3
Nieuwjaarswandeling	3
Ganzenexcursie plus lezing.	3
Algemene Ledenvergadering	4
Planten	4
Vogels	4
Verslagen	5
Verslag paddenstoelenexcursie Mildenburg	5
Verslag trekvogelexcursie naar de Vulkaan	6
Verslag Excursie-estafette 20 augustus 2016	7
Verslag trekvogelexcursie naar Westkapelle	10
Gemengd nieuws	11
Uitgelicht - Door samenwerking betere bescherming van de natuur	11
Samenwerking KNNV en IVN bij het organiseren van cursussen	14
Samenwerken, het blijft mensenwerk	14
Orchideeën	17
Vogelzwermen	20
Natuur dichtbij - Het Voorns Duin tezamen met enkele bijzondere paddenstoelen	22
Onder de loep - De krakeend (Anas strepera)	25

Inhoudsopgave 2017-1

Activiteitenkalender KNNV afdeling Voorne	2
Activiteiten	2
De Woensdagtellers	2
Zeetrektellen	2
Algemene Ledenvergadering	3
Vuilruimactie Beningerslikken	4
Beverexcursie in de Rhoonse Grienden.	4
Vroege vogelexcursie Breede Water.	5
Verslagen	6
Verslag Nacht van de Nacht 2016	6
Exoten in het Haringvliet	7
De misschien wel voor de natuur gevaarlijkste invasieve exoot: Mijn huiskatten!	10
Het konijn, exoot of niet?	12
Exoten, een kritische beschouwing	15
Exoten aan het strand	20
De ontwikkeling van een populatie Canadese ganzen: een probleem?	23
Exoten vanuit Strypemonde?	27
Van mij hoeven ze hier niet te zijn!	28
De bromvlieg (Calliphora vicina) 10–14 mm	31
Colofon	35
Lidmaatschap en contributie	35
Bestuur	35
Werkgroepen	35

inhoudsopgave2017-2

Activiteitenkalender KNNV afdeling Voorne	2
Activiteiten	3
De Woensdagtellers	3
Zeetrektellen	3
Plantenwerkgroep	3
Vroege vogelexcursie Breede Water.	4
Plantenexcursie Floron in samenwerking met de KNNV afdeling Voorne.	5
Vogelexcursie naar de Groene Jonker	5
Wasplaten en satijnzwammen zoeken	6
Excursie-estafette, zaterdag 26 augustus 2017.	6
Van en over de werkgroepen	6
Verslagen	7
Verslag ganzenexcursie van 21 januari 2017	7
Winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2017	9
Verslag Beverexcursie Rhoonse Grienden op zaterdag 25 maart 2017.	11
Verslag ‘vuilruimen’ Beningerslikken	12
Exoten in het Rotterdamse haven- en industriegebied, Bezemkruiskruid en huiskraai, opmerkelijke verschillen.	13
De roep van de koekoek: Hoe lang nog?	17
Uitgelicht	19
Voortplanting kan een raadsel zijn	19
Natuur dichtbij	22
Paarse strandlopers op de Brouwersdam	22
Beschrijving van een thematische excursie over voortplanting	25
Over de bloemetjes en de bijtjes	25
Inleiding	25
VOORTPLANTING van planten en dieren	26
De verschillende onderwerpen binnen het thema Voortplanting in de Natuur	26
De binnenkomer	26
Het ei	72
Onder de loep	74
De aalscholver	74

Inhoudsopgave 2017-3

Activiteitenkalender	2
Activiteiten	3
De Woensdagtellers	3
Zeetrektellen	3
Vogeltrek op de Maasvlakte tijdens de EuroBirdwatch	3
30 september zeetrektellen	3
Vogelexcursie naar Westkapelle	4
Beleef de nacht in de duinen van Voorne	4
Van en over de werkgroepen	4
Zomerprogramma plantenwerkgroep	4
Vogels	5
Verslagen	6
Verslag van de vogelexcursie naar de Groene Jonker op 21 mei	6
Verslag van de Floron excursie i.s.m. de KNNV afdeling Voorne op 20 mei 2017	8
Verslag vroege vogelexcursie Breede Water	9
Mededelingen	12
Extra Algemene Ledenvergadering op 8 september 2017	12
Provincie zet jacht op eksters gewoon door	13
Uitgelicht Samen sterk voor natuurbescherming	15
Proef Slikken van Voorne. Potentie, gebruik en mogelijke verstoring van steltlopers	18
Wetlandwachten	22
Natuur dichtbij Het natuurbeschermingswerk van de KNNV afdeling Voorne nader ingevuld	23
Onder de loep De haas (Lepus europaeus)	25

Inhoudsopgave 2017-4

Voorwoord 1
Activiteitenkalender 2
Activiteiten 2
De Woensdagtellers 2
Zeetrektellen 3
Winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2018 3
Nieuwjaarswandeling 3
Ganzenexcursie. Zaterdag 20 januari 2018 3
Vuilruimactie Beningerslikken 3
Mededelingen 4
Vacatures 4
Van en over de werkgroepen 4
Planten 4
Vogels 4
Verslag Excursie-estafette 26 augustus 2017 5
Uitgelicht. Een mooier Haringvliet voor vogels en mensen 16
Natuurmonumenten en ‘De Kier’ in de Haringvlietsluizen 18
Spuimonding-West, nieuwe natuur! 21
Muizenonderzoek op Tiengemeten, veranderingen sinds de herinrichting 29
Nationaal Park Biesbosch en Haringvliet 32
Ervaringen met de bever bij het Haringvliet 34
De Stadse Gorzen: internationale ontmoetingsplaats voor brandganzen 39
Veldlessen Natuurexpeditie Haringvliet 41
Samen voor de Aal op Voorne-Putten 42
Onder de loep. De duinhagedis 44

Inhoudsopgave 2018-1

Voorwoord	1
Activiteitenkalender	2
Activiteiten	3
De Woensdagtellers	3
Zeetrektellen	3
Vogelexcursie naar het hamsterreservaat Sibbe (Limburg).	3
Algemene Ledenvergadering	3
Vuilruimactie Beningerslikken	3
Stinseplantenexcursies	4
Lezing over de huismus door Kees Heij	4
Lang weekend naar Buurse.	4
Van en over de werkgroepen	5
Planten	5
Vogels	5
Het voorkomen van de boomklever op Voorne en Putten	7
Zonder insecten geen leven	16
Enquête “Dieren rond uw woning”	16
De groene specht: soort van het jaar 2018	18
Doe het zelf fotografie	20
Uilenwerkgroep Voorne-Putten	22
Hoe bouw ik een natuurlijke vijver?	23
De natuurvriendelijke tuin	29
Vilten	31
Schildersclub “In de volle velden”	32
Kijken naar stenen	33
De groene sabelsprinkhaan	35

Inhoudsopgave 2018-2

Voorwoord 1
Activiteitenkalender 2
Activiteiten 3
De Woensdagtellers 3
Zeetrektellen 3
Vroege vogelexcursie Breede-Water. 3
Vogelexcursie naar de Groene Jonker 4
Vogelexcursie naar de Zouweboezem 4
Excursie-estafette zaterdag 25 augustus 2018 4
Lang weekend naar Buurse. 4
Winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2018 5
Verslag ganzenexcursie gehouden op 20 januari 2018. 7
Verslag van de vogelexcursie naar Sibbe op 11 februari 2018 8
Vuilruimactie Beningerslikken 11
Terugmelding geringde tjiftjaf. 13
Dawn chorus 13
Van en over de werkgroepen 14
Zeevogels kijken voor de kust van de Maasvlakte 16
Muur ora in Delft 17
Operatie Steenbreek 20
Boomvalken in de stad 21
Vlinders op Voorne 28
Korstmossen in een stedelijke omgeving 31
Meeuwen in de stad 57
Nachtvlinders om je huis 60
Paddenstoelen op de begraafplaats in Ouddorp 61
MUS 63
De vos, (wilde eenden en een kat) 64

Inhoudsopgave 2018-3

Voorwoord	1
Activiteitenkalender	2
Activiteiten	3
De Woensdagtellers	3
Zeetrektellen	3
Lang weekend naar Buurse.	3
Strandjutten	3
Euro Birdwatch	4
Vogelexcursie naar Westkapelle.	4
Excursie naar de landtong van Rozenburg.	4
Beleef de nacht in de duinen van Voorne	5
Verslag Vroege Vogelexcursie Breede-Water	5
Vogelexcursie naar de Groene Jonker	7
Vlinderexcursie	11
Van en over de werkgroepen	13
Hydrologie meten in de duinen van Voorne	14
Zandhommel: ‘Panda van de Nederlandse Delta’	18
Bodem en Paddenstoelen	20
Roeken, verslag van een zitting bij de Raad van State	23
De gierzwaluw	24
Colofon	28

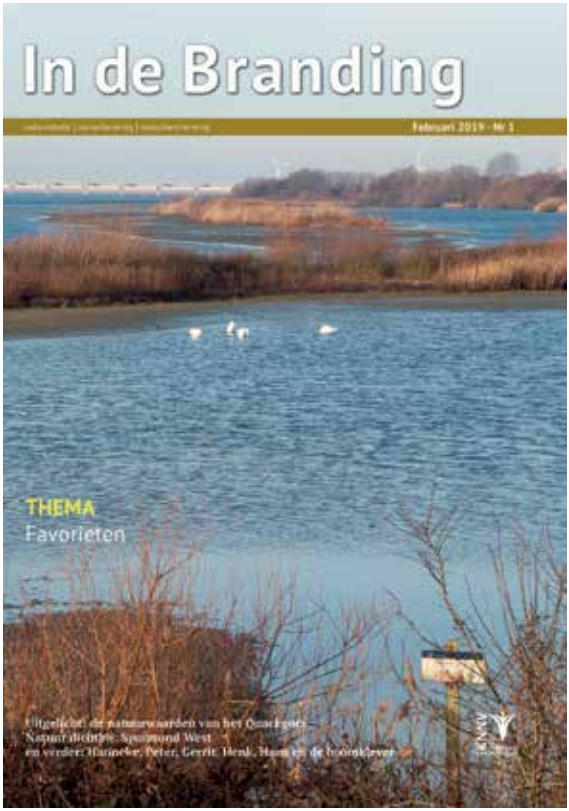
inhoudsopgave 2018-4

Voorwoord	1
Activiteitenkalender	2
Activiteiten	3
De Woensdagtellers	3
Zeetrektellen	3
Excursie naar de landtong van Rozenburg.	3
Op zoek naar de paarse strandloper met Theo Briggeman	3
Nieuwjaarswandeling	4
Ganzenexcursie	4
Vuilruimactie Beningerslikken	4
Verslagen	5
Excursie estafette augustus 2018	5
Van en over de werkgroepen	9
Vogelveren, hoe zit dat nu eigenlijk?	12
De huid van onze planten	18
Krab krap in pak	21
Grijze haren	24
De bijzondere pels van de bever	26
Groeien tegen de verdrukking in.	28
Drieteenstrandlopers in de problemen	33
De huiszwaluw	34

In dit nummer 2019-1

	Voorwoord
1	Activiteiten
2	Vroege-vogelexcursie
2	Vleermuisexcursie
2	Op stap met Hanneke de Haan
3	Gerrit Hijbeek: natuur om de hoek
4	De favoriete plek van Jos Schreiner
5	Inventarisatie van de natuurwaarden van het Quackgors in 2018
9	Op stap met Henk Walbroek,
10	Peter Rooij – Nachtvlinders
12	Op stap met Hans op den Dries: vogels ringen
13	Van en over de werkgroepen
14	De nieuwe Vogelatlas van Nederland en de ontwikkelingen op Voorne-Putten
16	De boomklever

In dit nummer 2019-2

2 Voorwoord
1 Activiteiten kalender
2 Vogelexcursie naar de Groene Jonker
2 Libellenexcursie naar de Avelingen
2 Kleurringen bij vogels
3 Naschrift (bij de voorplaat)
3 De kolibrievlinder: soort van het jaar 2019
3 Trekgedrag bij vissen
5 Greylag geese stepping out of anonymity
6 Digitale middelen en natuurstudie, een lofzang, een klaagzang en een wensenlijstje in een.
9 Natuur dichtbij: Als bomen konden spreken...
10 Insectenwerkgroep fladderde van analoog naar (gedeeltelijk) digitaal.
11 Vogelonderzoek met geolocators
13 Uitgelicht: Digitalisering bij natuuronderzoek komt op gang.
15 Van en over de werkgroepen
15 Verslagen
16 Onder de loep: De boerenzwaluw.

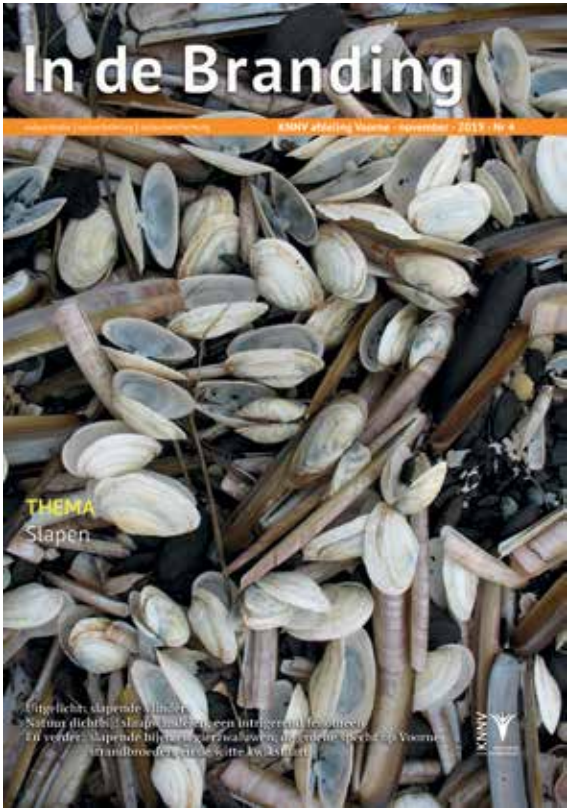
In dit nummer 2019-3

	Voorwoord
1	Activiteiten kalender
1	Vleermuizen excursie in en rond de vesting van Brielle
1	Bomenexcursie
2	Euro BirdWatch
2	Vogelexcursie Spuimond-West
2	Strandexcursie naar het Strand Noord op Goeree
2	Symposium citizen science
2	Vogelexcursie naar Westkapelle.
3	Beleef de nacht in de duinen van Voorne
3	Paddenstoelenexcursie
3	Lezing “Darwin in de stad, evolutie in de Urban Jungle”
5	Over ‘Zadels’, ‘gaffels’, ‘keizers’ en andere laagvliegers.
7	Heeft klimaatverandering invloed op de Nederlandse zoogdieren?
8	Vogelonderzoek toont de gevolgen van de klimaatverandering.
9	Brandganzen trekken sneller door klimaatverandering
9	Moord- en doodslag in de nestkast
10	Leven er kolibries op Voorne?
12	De Cetti’s zanger op Voorne-Putten
13	Verslag van de vogelexcursie naar de Groene Jonker op 19 mei 2019
14	Van en over de werkgroepen
15	Werkgroep Natuur en Beleid ingesteld.
15	De dwergvleermuis

In dit nummer 2019-4

	Voorwoord
1	Activiteiten
1	De Woensdagtellers
1	Zeetrektellen
1	Meeuwenkolonies op de Maasvlakte en de Europoort.
1	“Darwin in de stad, evolutie in de Urban Jungle”
1	Vogelexcursie naar de Brouwersdam
2	Nieuwjaarswandeling
2	Algemene Ledenvergadering
2	Slapen honingbijen?
3	Waar blijven de dagvlinders als de winterperiode aanbreekt?
4	En hoe komen nachtvlinders de winter door?
5	Slaapwandelen: een intrigerend fenomeen!
6	Slapen gierzwaluwen in de lucht?
7	Project Strandbroeders
9	De groene specht op Voorne-Putten en Rozenburg
12	Verslagen
15	WetlandWacht voor Vogelbescherming Nederland
15	Van en over de werkgroepen
15	Gapende schelpen
16	De witte kwikstaart

In dit nummer 2020-1

1 Spinnen en jeuk?
2 De bedwants
4 Jeuk
5 Niet leuk die jeuk!
7 Jeuk veroorzakende planten
8 Prachtige, maar lastige kwallen
9 De soort van het jaar 2020: de vos
10 Rode Amerikaanse rivierkreeft en Europese rivierkreeft
11 Algemene LedenVergadering
12 Van en over de werkgroepen
13 Werkgroep Natuur & Beleid
14 Kampeervakanties KNNV 2020
14 Activiteiten

In dit nummer 2020-2

	Voorwoord
1	Verslag N.N.V. excursie naar ”de Beer “ op 11 oktober 1932.
2	Vogels van Voornes Duin, Vroeger en Nu
9	Verslag van de excursie naar “Ronde Wei” en “Quackjeswater” op 28 mei 1935
9	De jubileumvlinder
10	Topografie 1930
12	Kast 90
12	Vogel nummer 90
13	Wat gebeurde er nog meer in 1930
13	Het wel en wee van steenloper CJK
15	Natuur dichtbij - de Japanse duizendknoop
16	De wilde eend - Anas platyrhynchos
17	Nr. 90 de zwartkop
18	Van en over de werkgroepen
18	Activiteiten

In dit nummer 2020-3

2 Voorwoord
1 Oostvoornse Odyssees: Een halve eeuw vogels rond het Brielsche Gat
4 Een historisch overzicht van de veranderingen in de vegetatie van de duingebieden op Voorne
8 Negentig jaar dagvlinders op Voorne
11 Staat genoteerd
12 De bloedzuiger
13 Van en over de werkgroepen
13 Project Strandbroeders 2020
14 Nieuws van de Vogelwerkgroep
15 Activiteiten
15 Onderzoek naar de Coleoptera in de duinen van Voorne.
15 Lang weekend naar Buurse
15 Vogelexcursie naar Westkapelle.
15 Jubileumexcursie naar de Kraanvogels bij Diepholz
15 De Woensdagtellers
16 Activiteitenkalender

In dit nummer 2020-4

Voorwoord
1 Negentig jaar het Brielsche Gat
3 Broedvogels van Voorne
10 Een historisch overzicht van de veranderingen in de vegetatie van de duingebieden op Voorne (deel II).
14 De gewone pad
15 Nummer negentig
16 “Op stap” met enkele oud-voorzitters van de KNNV afdeling Voorne
17 Van en over de werkgroepen
18 Meten is weten
19 Activiteiten
19 De Woensdagtellers
19 Zeetrektellen
19 Op zoek naar de paarse strandloper
19 Nieuwjaarswandeling
19 Ganzenexcursie.
20 Activiteitenkalender

In dit nummer 2021-1

2 Voorwoord
1 Dagvlinders tellen tussen zeeschepen en industrie: de natuur van de Landtong.
4 Topjaar kruisdisteloesterzwam op Goereese dijken
5 Natuur en industrie
6 Slechtvalken in een industriële omgeving
8 De Flora van het Rotterdamse havengebied
12 Radaronderzoek: Windturbines op de Tweede Maasvlakte
14 De nieuwe loten aan de stam.
15 Soort van het van het jaar: de huiszwaluw
16 Extra aandacht voor biodiversiteit op het Groene Strand
19 Activiteiten
19 Van en over de werkgroepen
19 Nieuws van de Vogelwerkgroep
20 Natuur & Beleid
20 Activiteitenkalender

In dit nummer 2021-2

	Voorwoord
1	Natuurschoon op binnendijken en enkele praktijkvoorbeelden op Goeree-Overflakkee
2	Wild port of Europe - De nieuwe wildernis 2.0 -
2	Fotoboekwedstrijd
3	De grote karekiet bij Dirksland
5	De aardmuis
5	KNNV Hollandse Delta bereikt akkoord over gevolgen Windpark Maasvlakte 2
6	Zeer zeldzame paddenstoelen op strand Stellendam, Goeree-Overflakkee
7	Oer-gevoel op Flakkee
8	Monitoren van vlinderroutes op Goeree-Overflakkee.
10	Geschiedenis van het nieuwe natuurgebied de Zuiderdiepgorzen
12	Weeskinderen in de Bokkepolder
14	In Middel- en Oostduinen keerde de rijke flora terug
16	De ijsvogel
18	Colofon

In dit nummer 2021-3

	Voorwoord
1	Van boer tot bloemenvaas
2	Natuurinclusieve landbouw
4	Vogelrijkdom op het platteland van de Zuid-Hollandse eilanden.
5	Sabelsprinkhanendoder (Sphex funerarius) op Voorne
6	Landbouw en Natuur
10	Boeren met een beetje zorg en zorgen met een beetje boeren
11	Experiment Zegenpolder - Spontane natuurontwikkeling stimuleren
13	Bloeiende akkerranden in de Hoekse Waard
14	De Europese bever
15	Van en over de werkgroepen
15	Activiteiten
16	Activiteitenkalender

In dit nummer 2021-4

	Voorwoord
1	Haften, een razendsnel leven in één dag.
2	Hoe snel?
2	Snelheid in de Zuiderdiepgorzen
4	Vogels in de stad tijdens de Covid-19 lockdown.
5	De snelle komst van het scheefbloemwitje op de Zuid-Hollandse eilanden.
6	Gras groeit niet sneller als je er aan trekt ...
7	Iedere boomvalk vliegt zoals hij gebouwd is (of niet?)
9	Stuifzand als kustverdediging in Springertduin
10	Oproep webredactie
11	Snelle uitbreiding soorten zoogdieren op Voorne en Goeree sinds 1990
14	De roerdomp
15	Vliegende vleermuis verbreekt snelheidsrecord vogels
15	Activiteiten
16	Activiteitenkalender

In dit nummer 2022-1

1 De zeearend op Voorne
3 Vogels en zoogdieren op Voorne in vroeger tijden.
6 De wielewaal in Nederland en Europa
11 Natuurvereniging en Waterschap zijn het eens over herinrichting van de Drieëndijk na bomenkap
12 Quakjeswaterroute (29e jaar) vlindermonitoring in het seizoen 2021
13 Grote hoeveelheden vleermuizen bij de Haringvlietdam
13 Lezingen Duinen en mensen Voorne
14 De (Vlaamse) gaai
15 Eveline is met vakantie.
15 Activiteiten
15 Zeetrektellen
15 Zeetrektellingen en de aanleg van Windpark Maasvlakte 2
15 De Woensdagtellers
16 Activiteitenkalender

In dit nummer 2022-2

1 Natuurinclusief bouwen
2 Een heel bijzondere vondst op Voorne: bosgeelster
4 Tien jaar ervaring met de huiszwaluwtil
6 Hoe bijen wonen
8 De gaai onder de Loep, een kanttekening.
9 Maretak in de tuin
10 Op stap met Ger Maatkamp
12 De Grevelingen; een uniek gebied
13 De mol en zijn molshopen
14 De steekmug
15 Activiteiten
16 Activiteitenkalender

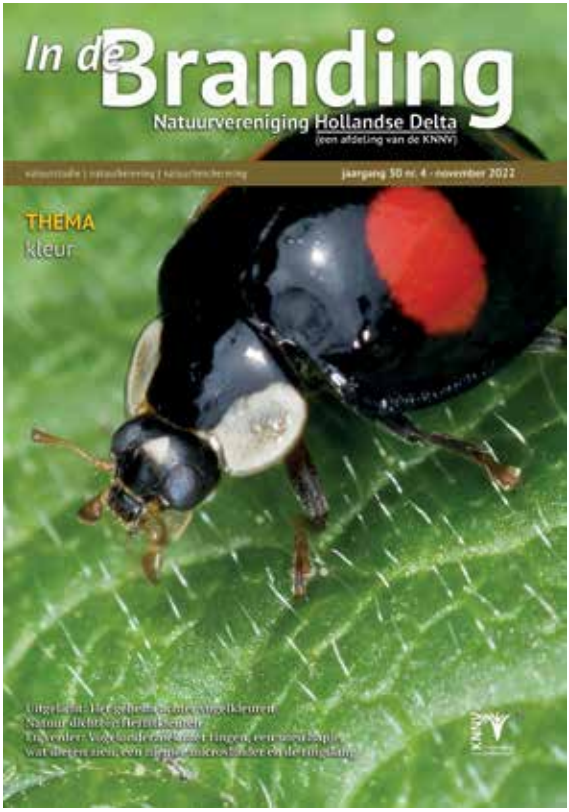
In dit nummer 2022-3

1 Een opvallende toename van de bergeend op de Slikken van Voorne
6 Vogels en recreatie.
8 Broedvogelonderzoek en verstoring aan de zuidpunt van Maasvlakte 2 (Slufterstrand)
10 Op stap met Geert Faasse
12 Flora-onderzoek in de Kleine Heveringen in 2022: veel verrassingen
12 Hoe leuk is het om een zeehond te zien!
14 De ooievaar
15 De Woensdagtellers
15 Zeetrektellen
16 Activiteitenkalender

In dit nummer 2022-4

1 Het geheim achter de vogelkleuren
4 Vogelonderzoek met behulp van gekleurde ringen
6 Kleurloos is ook maar een woord.
7 Een sneu hapje
8 Herfstkleuren
10 Eudonia angustea (Lepidoptera: Crambidae), een nieuwe microvlinder voor Nederland
11 Wat zien dieren?
14 De ringslang, Natrix natrix
16 Activiteitenkalender
16 De woensdagtellers
16 Zeetrektellen

In dit nummer 2023-1

2 Voorwoord
1 De Herontdekking van het Kruiniger Gors
6 “Op stap met” Eline Vis
8 Zo de waard is vertrouwt hij zijn vlinder(s)!
10 Profiteur of win-win
12 Parasitisme in de insectenwereld
13 De Kostgangerboleet
14 Onder de loep: De rode wouw
15 VWG nieuws
16 Activiteitenkalender
16 Vacature Voorzitter (v/m)

In dit nummer 2023-2

Voorwoord
1 Afscheid van een gedreven voorzitter.
2 Beheerwerk van Natuurmonumenten
4 Plant-aardig
6 Bescherming van winterverblijfplaatsen van vleermuizen op Voorne 2023
8 Op stap met Theo Briggeman
9 Samenwerking met Naturalis
9 Kom kijken
10 Mag de natuur ook haar eigen gang gaan? Ja graag!
12 Laanbeheer in relatie tot vleermuizen
13 Het achterbakse bos
14 Beheer van meeuwen op de Maasvlakte valt niet meer te begrijpen.
16 Project Biodiversiteit Groene Strand
19 De pestvogel
20 Activiteitenkalender

In dit nummer 2023-3

2 Voorwoord
1 Op stap met Bert van Dijk.
2 De vogelverlokkingen van het Oostvoornse Zwartelaantje.
4 Slikken van Voorne, wie handhaaft daar de regels?
5 De natuurwaarde van de Zuidwestelijke Delta.
8 De Broedvogels van de Slikken van Voorne.

bijlage: Vijfenveertig jaar steltlopertellingen op de Slikken van Voorne.

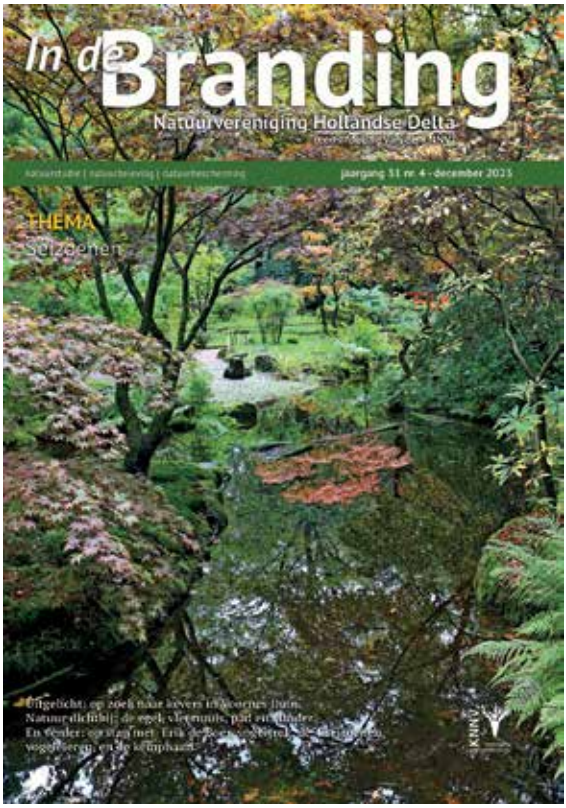
11 Westplaat tot op de bodem uitgezocht.
14 Het beheer van de Slikken van Voorne.
16 De zandhagedis (Lacerta agilis) op de Slikken van Voorne e.o.
18 Groene Strand, de Slikken van Voorne en de noordse woelmuis.
19 De bosuil.
20 Activiteitenkalender

In dit nummer 2023-4

- Voorwoord
- Nieuwe voorzitter en andere aanpassingen binnen het bestuur
- Persoonsgegevens en de wet op de privacy.

1 Op zoek naar kevers in Voornes Duin.
4 De 4 seizoenen. Of zijn het 4 jaargetijden?
6 De egel, vleermuis, pad en vlinder ... Hoe ervaren dieren in onze omgeving het winterseizoen?
8 Vogeleieren.
11 Op stap met Erik de Boer.
12 Vogeltrek.
14 De kemphaan.
15 Nieuws van de werkgroepen.
16 Activiteitenkalender.
18 In de BRANDING colofon.

In dit nummer 2024-1

Voorwoord
1 Vogelgriep in het noordelijk Deltagebied.
4 Konijnen, ziektes en de mens ...
6 Zieke bomen door schimmels.
8 Merelsterfte door het usutuvirus.
10 Zo groen als gras – Verslag van een groentje.
12 Op stap met Dick Zwart.
13 Tekenencefalitis.
14 De wezel (Mustela nivalis)
16 Nieuws van de werkgroepen.
16 Activiteitenkalender
18 Colofon

In dit nummer 2024-2

Voorwoord
Vooraankondiging symposium KNNV-Eneco 24 mei
1 Natuuramnesie op de Maasvlakte.
4 Mijn verlangen en dat van een duif.
5 Bijzondere woelmuizen in een braakbal.
6 Verlangen of heimwee?
8 Op stap met Wim van Vliet.
10 Ein Blaukehlchen!
11 Achtendertigduizendzeshonderdeenenvijftig prooidieren.
12 De Kleine Beer (ZHL)
14 De nachtegaal
16 Activiteitenkalender
18 In de BRANDING

In dit nummer 2024-3

Voorwoord
1 Kijken naar paddenstoelen
4 Op stap met Rob Rossel
6 Het ondergrondse leven van de bever
7 Altijd wat te leren.
8 De verborgen kracht onder de grond
9 De regenworm
10 Heel diep onder de grond …
12 Verborgen leven onder de grond
15 De dwergmuis
16 Activiteitenkalender

In dit nummer 2024-4

Voorwoord
1 Natuurherstel
4 Op stap met Theo Hagendoorn
6 Een wonderlijke middag tussen geleedpotige diertjes
8 De ecologische waarde van de krabbenscheer (Stratiotes aloides).
10 Natuurherstel in de Duinen van Oostvoorne
12 Verspreiding en migratie zandhagedissen (Lacerta agilis) duinen van Voorne.
13 Beheer en de gevolgen.
15 De kokerjuffer, Limnephilus, 15 mm lang
16 Uit de werkgroepen
16 De Woensdagtellers
16 Activiteitenkalender

In dit nummer 2025-1

Voorwoord
1 Tentoonstelling over vroegere vogelaars en hun vindingrijkheid
2 Ieder vogeltje zingt (?) …
3 Communicatie bij hooiwagens
4 De communicatie van nachtvlinders.
6 Is het Wood Wide Web offline?
7 Communicatie onder water.
8 Op stap met de muizenvangers van de Zoogdierwerkgroep
9 Wist je dat bomen met elkaar communiceren?
10 Ongehoorde communicatie onder water.
12 De ree of het ree en hun communicatie?
14 Het verborgen leven van bomen. Over de communicatie van bomen
16 Passie!
18 De zeearend (Haliaeetus albicilla), 80 – 105 cm
19 Boomvalken
19 De Woensdagtellers

In dit nummer 2025-2

	Voorwoord
1	Van zandbank tot bos. Hoe duinen ontstaan en verouderen.
4	Leeftijdsbepaling bij vogels.
6	Speurtochten in de kleine wereld van Hydaticus en Ranatra.
8	Vogels en leeftijd
10	Op stap met de Reptielen, Amfibieën en Vissen Werkgroep
12	Ringnummer ARNHEM 1.051.442.
13	Hoe lang zijn onze leden al lid en hoe oud zijn ze?
14	De Tijdloze Levens van bomen.
16	Leden en leeftijd.
17	Bijdrage aan kennis van de biodiversiteit.
18	De berk (Betula….) hoogte max 30 meter.
19	Waar broedt de torenvalk?
19	De Woensdagtellers
20	Activiteitenkalender
22	Colofon

In dit nummer 2025-3

	Voorwoord
1	Migratie van de kerkuilen van Voorne-Putten
3	Trekkende doodshoofdvlinders gevolgd.
4	Op stap met Michael van Beveren
6	Niet zo vrij als een vogel
7	Vlindermigratie
8	De paddentrek in Delfland
11	Slaaptrek
12	Migratie bij Vleermuizen
14	De Chileense flamingo (Phoenicopterus chilensis)
15	Nieuws van de werkgroepen
16	Activiteitenkalender
18	In de BRANDING

In dit nummer 2025-4

In dit nummer
Voorwoord
1 Iedere vogel eet zoals hij gebekt is.
3 De Aziatische hoornaar.
4 No plants, no food.
6 Insecten als voedsel voor kerkuilen.
8 Bomen en voeding.
9 Knekelveld Oostvoorne.
10 Het menu van de Noordzee: wat eten onze zeezoogdieren?
12 Muizen als lekker hapje in het jaar van de woelmuis.
14 Aaskevers en zeehonden: leven op een lijk.
15 Leven met de dood: hoe aaseters en mensen samen
de ecologie van kadavers bepalen
16 Op stap met de KNNV-VleerMUSSEN
17 Metamorfose in de maag van vogels
18 Zwarte ooievaar (Ciconia nigra)
20 Activiteitenkalender

In dit nummer 2026-1

	Voorwoord
1	Moerasgamander: nieuwkomer, uitsterver of constante blijver?
3	Niets is zo veranderlijk als de Westplaat.
8	Een nieuwkomer: de agaatlichtmot.
9	Groene nieuwkomer in de stad: halsbandparkiet.
10	Raadsels.
12	Verschenen of verdwenen.
14	Op stap met de wintertellers.
16	Nieuwkomer het muiltje, een fascinerend slakje …
18	De kruisspin (Araneus diadematus), ca. 17 mm.
20	Zeldzame vondst: slijmzwam peppelkalkkussen.
21	Activiteitenkalender.

In dit nummer 2026-2
Thema Natuur in de stad

Voorwoord
1 Boomvalken in de stad?
2 Wat verstaan we onder stedelijk groen?
4 Waarom verstopt een pissebed zich?
5 Insectenhotels: zinloos of zinvol?
6 Stadsnatuur voor iedereen: de 3+30+300-regel wijst de weg
8 Op stap naar het Nationaal Park Rotterdam
10 Ga mee op stadssafari!
13 Orchideeën in Hellevoetsluis
14 De Amerikaanse schaarbek, een tropische verrassing.
16 Uit de Werkgroepen
16 Count4Nature
16 De Woensdagtellers
17 Activiteitenkalender
18 Colofon

In dit nummer 2026-3
Thema Schone schijn

Voorwoord
1 Hoe “vlinders” predatoren om de tuin leiden
4 Eclipskleed
5 Morieljes, meesters in camouflage
6 De vele vormen en kleuren van de gewone zeekat
8 Liefde en bedrog: hoe orchideeën insecten misleiden
10 Akoestische mimicry
12 Angelvrees redt slimme zweefvlieg
14 Op stap met Peter Vermaas
15 Glow in de Quack
18 De veldleeuwerik
21 Activiteitenkalender
22 Colofon

